

Parciálna mastektómia a odstránenie (dissekcia) lymfatických uzlín podpazušnej jamky

Dôvod operácie:

1. Radikálne odstránenie rakovinového nádoru z prsnej žľazy s makroskopicky dostatočným bezpečnostným lemom so zachovaním podstatnej časti prsníka. Súčasťou operačného zákroku je:
  - Odstránenie lymfatických uzlín podpazušnej jamky, v ktorých bolo pri predoperačnom vyšetrení dokázané nádorové (metastatické) postihnutie bunkami z pôvodného nádoru prsníka,
  - Odstránenie lymfatických uzlín pri takomto postihnutí je potrebné z dôvodu zníženia lokálneho i celkového rizika návratu rakovinej choroby.
2. Pacient(ka) žiada prsník zachovávajúci výkon napriek zvýšenému riziku nedostatočného odstránenia rakovinového nádoru, ktoré sa predpokladá vzhľadom k veľkému rozsahu nádorového postihnutia vo vzťahu k veľkosti prsníka alebo biologickej agresivite nádoru.

Spôsob operácie:

Odstránenie rakovinového nádoru prsnej žľazy s ponechaním podstatnej časti prsníka jeho následnou rekonštrukciou. Tá má za cieľ obnoviť pôvodný tvar prsníka. Z tohto dôvodu sa často používajú tzv. onkoplastické techniky operovania, ktoré výrazne zvyšujú šancu bezpečného odstránenia nádoru pri zachovaní čo najoptimálnejšieho tvaru prsníka. Súčasťou operácie je odstránenie lymfatických uzlín podpazušnej jamky z dôvodu popísaného vyššie. Väčšinou sa vykonáva zo separátneho šikmého rezu v podpazušnej jamke. Odstránené je tukové teleso podpazušnej jamky s lymfatickými uzlinami z ktorých niektoré sú postihnuté rakovinovým nádorom.

Možné riziká a komplikácie výkonu:

Chirurgické komplikácie počas operácie:

- Poranenie nervovo-cievneho zväzku v oblasti podpazušnej jamky, ktoré môže vzniknúť pri komplikovanom odstraňovaní strážnej lymfatickej uzliny(uzlín) podpazušnej jamky, čo môže mať za následok poruchu prekrvenia a hybnosti hornej končatiny,
- riziko poranenia hrudnej steny pri odstraňovaní rozsiahleho nádoru možným rizikom preniknutia vzduchu do hrudnej dutiny (pneumothorax) a veľkej cievy (vzduchová embólia),
- nadmerná strata krvi počas operačného výkonu s nutnosťou transfúzie krvi,
- termické poškodenia kože pri zastavovaní krvácania počas operácie pri práci s elektrokoagulačnou jednotkou, ktorá slúži na zastavovanie krvácania,
- riziko útlaku nervov a mäkkých častí na hornej končatine spôsobené polohou na operačnom stole s rizikom dočasnej straty jej hybnosti alebo citlivosti.

Včasná pooperačné komplikácie:

- Krvácanie do operačnej rany s vytvorením krvnej zrazeniny alebo priestoru s obsahom čerstvej krvi, čo väčšinou vyžaduje reoperáciu s cieľom zastaviť krvácanie,
- infekcia operačnej rany,
- nahromadenie tkanivového moku v mieste pod jazvou po odstránení prsníka alebo v mieste po odstránení lymfatických uzlín v podpazušnej jamke (tzv. seróm), čo vyžaduje niekedy opakované odstránenie odsatím (punkciou),
- opuch v okolí rany a opuch hornej končatiny,
- zmena citlivosti v oblasti podpazušnej jamky,

- dočasná porucha hybnosti a citlivosti hornej končatiny ako následok polohy na operačnom stole počas chirurgického zákroku,
- pooperačne komplikácie súvisiace s prítomnými pridruženými ochoreniami pacienta v čase operácie (kardiovaskulárne, tromboembolické komplikácie, dýchacie, tráviace ťažkosti, problémy s močením, komplikácie v súvislosti s diabetom a pod.).

Neskoré pooperačné komplikácie:

- Zmenšenie veľkosti prsníka,
- zmena tvaru prsníka rôzneho stupňa,
- lymfedém - opuch hornej končatiny na operovanej strane, ktorý vzniká hlavne v kombinácii s pooperačnou rádioterapiou prsníka a podpazušnej jamky,
- strata citlivosti v oblasti operačnej jazvy na hrudníku, prípadne v oblasti podpazušnej jamky, vnútornej plochy ramena a predlaktia,
- obmedzenie hybnosti hornej končatiny v ramennom zhybe po odstránení lymfatických uzlín podpazušnej jamky,
- nevzhľadná jazva po odstránení nádoru prsníka,
- bolesti v jazve po odstránení nádoru prsníka.

Riziká z pohľadu onkologickej choroby:

- Nedostatočný bezpečnostný lem v okolí nádoru alebo prítomnosť nádoru v okraji odstráneného tkaniva v konečnom histopatologickom vyšetrení (napriek negatívnemu výsledku vyšetrenia okrajov počas operácie) čo spravidla vyžaduje opakovaný chirurgický zákrok. Rozsah opakovaného operačného výkonu je diskutovaný s pacientkou vzhľadom k histopatologickému nálezu pôvodnej operácie,
- riziko návratu choroby v mieste pôvodného nádoru, v inej časti prsníka, v spádových lymfatických uzlinách alebo vzdialených orgánoch v neskoršom období.